

127. DOPISNA SEJA VLADE RS

Ljubljana, 5. 9. 2023 - Vlada RS je na 127. dopisni seji, ki je potekala 4. 9. 2023, sprejela novo različico Smernic za inovativno javno naročanje in podala mnenja o pobudi za začetek postopka za oceno ustavnosti Uredbe o določitvi najvišje cene premije dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, Uredbe o dopolnitvi Uredbe o listi blaga in storitev, za katere se uporabljajo ukrepi kontrole cen in Zakona o kontroli cen.

Nova različica Smernic za inovativno javno naročanje

Vlada RS je konec leta 2022 sprejela Smernice za inovativno javno naročanje, da bi omogočila razvoj in uporabo inovativnih rešitev v javnih organih. S tokratno novelacijo smernic inovativnega javnega naročanja vlada spreminja merila in postopke pri izvajanju tovrstnih javnih naročil.

Smernice za inovativno javno naročanje so namenjene povečanju učinkovitosti izvajanja javnih naročil, še posebej pa so namenjene inovativnemu pristopu v postopkih javnega naročanja, s katerim podpiramo inovativne rešitve malih in srednje velikih podjetij in zagonskih inovativnih projektov.

Mnenja Vlade RS o pobudah za začetek postopka za oceno ustavnosti družbe Vzajemna

Vlada RS je podala mnenja o pobudi za začetek postopka za oceno ustavnosti Uredbe o določitvi najvišje cene premije dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, Uredbe o dopolnitvi Uredbe o listi blaga in storitev, za katere se uporabljajo ukrepi kontrole cen in Zakona o kontroli cen.

Pobudnica zgoraj navedene pobude vlaga iz razlogov:

- neskladnosti Uredbe o ceni premije s 35. in 74. členom Ustave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Ustava), 2., 120., 153., 14. členom, 33. v zvezi s 67. členom, 51., 22., 23. in 25. členom Ustave ter 8. členom ZKC;
- neskladnosti Uredbe o listi blaga in storitev, za katere se uporabljajo ukrepi kontrole cen (Uradni list RS, št. 43/23) z 2. in 120. členom Ustave ter četrtim odstavkom 8. člena ZKC;
- neskladnosti ZKC z 22., 23. in 25. členom Ustave.

Vlada RS navedbe pobudnice v celoti zavrača in v mnenju pojasnjuje, da je ukrep kontrole cen v skladu z ZKC in ni arbitraren. Strog test sorazmernosti je posebej določen tudi v ZKC, katerega osnovno izhodišče je iz Ustave izpeljana vrednostna ocena, da udeleženci na trgu svobodno oblikujejo cene na podlagi ponudbe in povpraševanja ter drugih konkurenčnih dejavnikov. Zato smejo državni organi za cene uporabljati le z zakonom določene ukrepe kontrole cen in le zaradi razlogov, ki so določeni z zakonom. Kolikor ni izrecno ali smiselno drugače določeno, ZKC ne posega v pravice in obveznosti udeležencev na trgu in pristojnosti državnih organov

po drugih zakonih o urejanju trga, zlasti po zakonih o gospodarskih javnih službah, o konkurenci, varstvu potrošnikov, dumpingu, državni pomoči, davkih in zbiranju statističnih podatkov o cenah. Na ta način je zagotovljeno varstvo posameznika pred posegi izvršilnih organov brez zakonske podlage oz. brez zakonsko opredeljenega razloga v eno od osnovnih človekovih pravic v ekonomski sferi njegovega ravnanja.

Prav tako je bilo ocenjeno, da zvišanje premije za več kot 30 odstotkov predstavlja tveganje za prekinitve sklenjenih zavarovanj s strani določenega dela prebivalcev, predvsem tistih z nižjimi dohodki, saj bi tako visoka premija za ta sloj prebivalcev predstavljala preveliko finančno breme. Posledično pa je lahko taka oseba v primeru koriščenja zdravstvenih storitev soočena z velikimi finančnimi izdatki, kar vodi v še večjo finančno stisko družbeno šibkejše, najpogosteje starejše in zato tudi bolj bolehnne populacije. Iz navedenega razloga bi se ta populacija v določenih primerih odrekla koriščenju zdravstvenih storitev, kljub utemeljeno izkazanim potrebam, kar bi vodilo k še hitrejšemu poslabšanju zdravstvenega stanja. Poleg tega Vlada RS pojasnjuje, da Ukrep velja samo omejeno časovno obdobje, to je do 31. 12. 2023.

V primeru predmetnih ukrepov je Vlada RS uporabila le take ukrepe kontrole cen, ki so bili nujni, primerni in sorazmerni glede na razlog ukrepa, in ki so v najmanjši meri omejevali konkurenco in so bili najbližji normalnim tržnim razmeram ter so najhitreje pripeljali do odprave razlogov za ukrepe. Poseg v višino premije dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja je bil v sorazmerju z vrednostjo postavljenih ciljev in je vzpostavil razumno ravnovesje med vrednostjo postavljenih ciljev in težo posegov.

Po mnenju Vlade RS so ustavno varovano jedro pravice iz prvega in drugega odstavka 51. člena Ustave med seboj tesno povezane prvine dostopanja do zdravstvenih storitev, ki opredeljujejo pozitivne obveznosti zakonodajalca na področju varovanja zdravja. Zakonodajalec mora omogočiti razpoložljivost zdravstvenih dobrin in storitev ter zdravstvenih ustanov, dostopnost do zdravstvenih dobrin, storitev in ustanov, ki vključuje ustrezno raven časovnega, informacijskega, ekonomskega in geografskega dostopa do zdravstvenih storitev, dobrin in ustanov; zdravstvene storitve morajo biti zagotovljene v skladu s strokovnimi medicinskimi oziroma zdravstvenimi standardi, biti morajo etično sprejemljivi in morajo upoštevati kulturne značilnosti in posebnosti, obenem pa morajo biti zdravstvene storitve za pacienta varne, primerne in ustrezne kakovosti. Izpodbijani ukrep je bil sprejet zaradi zagotavljanja dostopnosti do zdravstvenih storitev in s tem izpolnjevanja pozitivnih obveznosti države v delu, ki se nanaša na zagotavljanje zdravstvenega varstva vsem prebivalcem.

Vlada RS predlaga, da Ustavno sodišče RS glede zahteve družbe Vzajemna, d. v. z. Ljubljana, odloči, da pobuda ni utemeljena ter, da sodišče zavrne predlog pobudnice o zadržanju izvrševanja Uredbe o ceni premije in Uredbe o listi blaga in storitev, za katere se uporabljajo ukrepi kontrole cen. Vlada RS tako meni, da so zgoraj navedeni

predpisi ustavni in zakoniti, saj ukrep zasleduje javno korist ter prestane strogi test sorazmernosti.
